

ЗНАЧЕННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОБІЛЬНОСТІ ДЛЯ КРАЇН СХІДНОЇ ЄВРОПИ

Тези підготовлено у межах проєкту 611599-EPP-1-2019-1-UA-EPPJMO-MODULE «Соціальне та економічне включення біженців та мігрантів до Європейського Союзу: виклики для України»

Funded by the
European Union

У сучасному глобалізованому світі студентська мобільність є важливою складовою міжнародних освітніх та культурних змін. Питання про важливість і вплив іноземних студентів на країни Східної Європи є дуже актуальним з кількох причин. Іноземні студенти відіграють важливу роль в економіці країни перебування, сприяючи розвитку місцевого бізнесу та витрачаючи гроші на освіту, проживання та інші потреби. Їх присутність сприяє підвищенню якості освіти і внесенню різноманітності і нових перспектив в навчальний процес. Крім того, іноземні студенти збагачують спільноту культурними обмінами, сприяють розвитку міжнародних відносин та підвищують престиж країни на міжнародній арені. Тому вивчення цієї теми є важливим для розуміння сучасних тенденцій у галузі освіти, економіки та соціально-культурного розвитку. Багато сучасних вчених досліджували дану тему, серед яких: Беднарєк Р., Вербицька С. В., Гарцінг А. В., Загородня А. А., Камм Е., Лібіх Т., Лопез-Дуарте К., Льюїс М. У., Малей Дж. Ф., Орехова М., Шед Дж.

Іноземні студенти складають особливу групу іммігрантів. Через освітній досвід їх часто сприймають як потенційно інтегроване джерело майбутньої робочої сили. Тому більшість країн ЄС мають спеціальну або спрощену процедуру, яка дозволяє іноземним студентам залишатися в країні та влаштовуватися на роботу після закінчення навчання, хоча спочатку вони отримують дозвіл на тимчасове проживання. У подальшому, багато хто залишається в країні, в якій вони працюють, через політику, що сприяє їх працевлаштуванню [1].

Звертаючись до статистичних даних, проаналізуємо кількість іноземних студентів у вищих навчальних закладах шести країн Східної Європи протягом шести років (табл. 1).

Таблиця 1

**Загальна кількість іноземних студентів у вищій освіті в країнах Східної Європи
за 2016-2021 рр., тис. осіб.**

Рік	Болгарія	Польща	Румунія	Словаччина	Угорщина	Чеська Республіка
2016	12,2	54,7	25,8	10,1	26,2	42,8
2017	13,7	63,9	27,5	10,8	28,6	44,3
2018	15,2	54,4	29,1	11,6	32,3	44,8
2019	16,5	55,2	30,3	12,7	35,5	45,9
2020	17,6	62,1	32,6	14,3	38,4	47,8
2021	18,1	74	33,8	15,5	37,9	51,2

Джерело: [2].

Зазначимо, що у Болгарії спостерігається стабільне зростання кількості іноземних студентів з 12,2 тис. у 2016 році до 18,1 тис. у 2021 році. Таку тенденцію можна пояснити покращенням якості освітніх програм, низькими витратами на навчання та активними стипендійними програмами. У Польщі відзначається значне зростання кількості іноземних студентів (на 35%) у 2021 р., порівняно з 2016 р. Це пояснюється активною рекламою польських університетів за кордоном, розширенням програм англійською мовою, а також політичними та економічними чинниками. Щодо Румунії, то кількість іноземних студентів

стабільно зростає з 25,8 тис. у 2016 році до 33,8 тис. у 2021 році, завдяки високим стандартам медичної освіти та програмам обміну. У Словаччині кількість іноземних студентів зросла більше, ніж на 50% за розглянутий період, що пояснюється активною участю у європейських програмах обміну та розвитком англомовних освітніх програм. Угорщина спочатку відзначилася значним зростанням кількості іноземних студентів до 38,4 тис. у 2020 р., але потім зафіксувала невелике зниження до 37,9 тис. у 2021 р. на що вплинули політичні чинники. У той же час, варто відмітити вдале провадження Програми Stipendium Hungaricum для бакалаврату, магістратури та аспірантури [3]. Чеська Республіка продемонструвала поступове зростання кількості іноземних студентів на 19,6% за розглянутий період завдяки високим стандартам освіти та активній міжнародній співпраці.

Завдяки наведеним даним, можна підсумувати, що відбувається з динамікою мобільності студентів та яким чином вона впливає на обрані країни. Зазначимо, що в країнах Східної Європи спостерігалось стабільна або зростаюча кількість іноземних студентів у вищій освіті протягом періоду з 2016 по 2021 рік. Слід додати, що іноземні студенти впливають на країни Східної Європи у багатоаспектний спосіб, вони приносять додаткові фінансові ресурси для університетів та місцевої економіки через оплату навчання, проживання та інші витрати. Крім того, вони збагачують культурний та мовне розмаїття університетських середовищ, сприяючи міжнародній атмосфері та обміну ідеями.

Звернемо увагу, що іноземні студенти можуть стати важливим ресурсом розвитку регіональних та міжнародних зв'язків. Вони допомагають збільшити міжкультурне розуміння та сприяють обміну культурними та науковими знаннями між країнами. Проте, також важливо враховувати виклики, пов'язані з інтеграцією іноземних студентів, такі як мовні та культурні бар'єри, а також питання стосовно соціальної адаптації та підтримки для іноземних студентів. У той же час, зростаюча кількість іноземних студентів може створити напруженість на ринку житла та інфраструктурних ресурсів у деяких містах.

Таким чином, іноземні студенти мають значний потенціал для розвитку вищої освіти та культурного обміну в країнах Східної Європи, але важливо забезпечити їхню ефективну інтеграцію та підтримку, щоб забезпечити позитивний вплив на усі зацікавлені сторони.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Retention and economic impact of international students in the OECD. *International Migration Outlook 2022*. OECD iLibrary, 10 Oct 2022 (part 7). URL: https://www.oecd-ilibrary.org/social-issues-migration-health/international-migration-outlook-2022_30fe16d2-en (дата звернення: 20.05.2024)
2. Total number of international students in tertiary education. *Migration data portal*. URL: https://www.migrationdataportal.org/international-data?t=2021&i=stud_in_&cm49=642 (дата звернення: 23.05.2024)
3. About Stipendium Hungaricum scholarship. Official website. URL: <https://stipendiumhungaricum.hu/about/> (дата звернення: 25.05.2024)